

Forespørgselsdebat om, hvordan vi bedst forebygger og bekæmper hash- og alkoholmisbrug blandt børn og unge

(Medlem af Inatsisartut, Naaja H. Nathanielsen, Løsgænger og Agathe Fontain, Inuit Atagatiit)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Sundhed, Doris Jakobsen, Siumut)

Naalakkersuisut takker medlemmerne for det fremsatte forslag til forespørgselsdebat. Nærværende debat kan skabe fokus på vigtigheden af en positiv udvikling og skabelsen af et liv uden misbrug for fremtidens børn og unge i Grønland.

Naalakkersuisut finder som forslagsstillerne, at det er nedslående, hvordan nogle børn og unge her i landet allerede er på vej ud i et misbrug. Derfor er vi glade for netop at have omdelt National indsatsplan mod hash, hvor der i høj grad er fokus på forebyggelse.

Behandlingsgaranti har haft succes ved flere typer af behandling i andre nordiske lande. I misbrugsplanen er fokus på sigt at oprette et specialiseret misbrugsbehandlingstilbud til unge. Naalakkersuisut har allerede afsat midler til på FL 2016 til byggeri af et misbrugsbehandlingshjem til unge under 18 år. Byggeriet forventes igangsat fra 2017 og hører under sociale anliggender. Naalakkersuisut mener derfor ikke, at vi vil være i stand til at imødekomme og yde en behandlingsgaranti før et reelt specialiseret behandlingstilbud er på plads.

Den viden, der er omkring tvangsbehandling viser, at der er nogle uklarheder på effekten. Overordnet ser det ud til, at der i nogle tilfælde kan opnås positive resultater ved brug af tvang. Omvendt er det ikke i alle tilfælde, at tvang virker bedre end frivillig behandling, og i nogle tilfælde har tvang direkte en negativ effekt. Overordnet kan det siges at:

- Tvangsbehandling tager længere tid end frivillig behandling
- Tvangsbehandling, der kædes sammen med en tilknytning til en arbejdsplads, lader til at være succesfuld
- Motivation for behandling er meget vigtig, og denne kan både negativt og positivt hænge sammen med tvangselementet

Norge indførte i 1993 tvangsbehandling, og i 1996 blev dette udbygget til at omfatte gravide misbrugere. Her er vurderingen, at mange misbrugere oplever en positiv udvikling under opholdet på behandlingsinstitutionen og at muligheden for at kunne anvende tvang er positiv, særligt i forhold til gravide misbrugere. En forudsætning for et positivt resultat er dog et godt samarbejde mellem forskellige myndigheder og behandlingssteder. Høj kvalitet af behandling, opbakning fra socialarbejdere og et godt struktureret efterforløb, er nogle af nøgleelementerne til succes. Herudover peger studier fra både Sverige og Norge på, at sociale netværksfaktorer er af afgørende betydning.

Tvangsbehandling af ikke myndige personer ses ligeledes i andre lande, og i Norge tvangsbehandles gravide netop ud fra et princip om at tilgodese barnets tarv. Her i Grønland vil det som nævnt gøre sig gældende, at der ikke på nuværende tidspunkt er et specialrettet misbrugsbehandlingstilbud til netop denne målgruppe og dermed må det foreslås at udskyde beslutninger herom til et behandlingstilbud eksisterer.

Tvangsinterventioner er uhyre komplekse og en eventuel succes afhænger af mange forskellige aspekter. Er hele interventionen ikke af høj nok kvalitet vil misbrugeren opleve opholdet som en opbevaring frem for et reelt tilbud om hjælp.

Hashhandel er forbudt og dette bør ikke ændres. Det idømte foranstaltningsniveau i sager om euforiserende stoffer ligger i forvejen højere end i f.eks. Danmark. Man ser i USA, hvor straf i sager om euforiserende stoffer er meget højt, at det desværre ikke har den ønskede effekt på kriminaliteten eller indtaget af euforiserende stoffer. Der er derfor grund til at tænke på andre metoder end forhøjet straf. Forhøjet straf støttes i øvrigt ikke af hverken justitsområdet eller politiet.

Vi kan ikke tale om nogen typer af misbrug blandt børn og unge uden at tale om sociale problemer. I næsten alle tilfælde vil sociale problemer og misbrug følges ad. Misbrug vil i høj grad forværre de sociale problemer.

Fra international forskning ved vi, at der er flere veje at påvirke børn, og her er tre områder helt centrale: hjemmet, skolen og fritidsaktiviteterne. Fungerer det ene område ikke, så kan det opvejes ved de to andre områder. Så udover at tale om behandlingstilbud og tvangsbehandling, så skal vi også tale om, hvad vi kan gøre bedre for de børn og unge, hvor hjemmet ikke fungerer, som det skal.

I Island har man haft stor succes ved at lave forebyggelse af indtag af alkohol og andre rusmidler gennem flere typer af tiltag: lovgivning der begrænser synlighed og mulighed for at købe alkohol. Naalakkersuisut har planer om at fremlægge en revideret alkohollov til EM 2016, hvor vi netop ser på betydningen af synlighed. Dernæst har man i Island fokuseret meget på at kvalificere folkeskolen og samtidig givet tilbud om gratis tilmelding til strukturerede fritidsaktiviteter med mulighed for tilskud til køb af udstyr, hvis økonomien ikke tillader dette. Sidst, men ikke mindst, har man i Island også indført nationale sengetider for børn.

Tidlig indsats handler om at forebygge, og at forebyggelsen skal sætte ind på flere områder. Hvis vi skal forebygge, at flere 12-årige får et misbrug, skal vi sætte ind med fælles front. Ikke kun her i Inatsisartut, men i alliance med hver enkelt borger. Vi skal række ud og give de af vores medborgere, der har det svært, en støttende hånd. Vi skal huske på, at vi hver især har en pligt til at hjælpe vores medmennesker. Naalakkersuisut vil gerne arbejde imod et bedre samarbejde på tværs af sektorer, institutioner og organisationer. Et samarbejde, der skal sikre, at børn fra problematiske hjem stadig kan have en meningsfuld hverdag og får opbygget kompetencerne til at bygge en fremtid uden misbrug.

Naalakkersuisut tager ligesom Inatsisartut afstand fra misbrug af hash og alkohol. Naalakkersuisut arbejder netop på at forbedre det samlede misbrugsbehandlingstilbud og vil herunder på sigt udarbejde et specialiseret tilbud til børn og unge. Naalakkersuisut har udråbt 2016 til at være børnenes år og vi arbejder således målrettet videre med forebyggelse for netop børn og unge.

Med disse ord ser Naalakkersuisut frem til en god debat.